CEVAPLI KİTAPÇIK

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Puan	11	11	17	8	24	29	100

6 açık uçlu / kısa cevaplı soru · 100 puan. Yanıtlarında istenen işlem, gerekçe ve kanıtı göster.

Yazılı provasıdır. Okulunun seçtiği senaryoyu kontrol et.

1. Tohum kayıtları · 11 puan

Okulun tohum köşesindeki kavanozların üzerindeki yazılar silinmişti. Mina, hangi tohumun hangi bitkiye ait olduğunu tahmin ederek etiketlemek istemedi. Önce eski kayıtları aradı, sonra fen öğretmenine danıştı. Öğretmeniyle birlikte yalnız türü belirlenen kavanozlara yeni etiket yapıştırdı. Belirsiz kalan iki kavanozu ayrı bir rafa koydu. Acele etmeyen bu titiz çalışma sayesinde yanlış etiketlerin yayılması önlendi.

Mina, etiketleri yazmadan önce hangi iki kaynağa başvurmuştur? Türü belirlenemeyen kavanozları nereye koymuştur?

Örnek yanıt

Eski kayıtlara ve fen öğretmenine başvurmuştur. Türü belirlenemeyen iki kavanozu ayrı bir rafa koymuştur.

- Önce ve sonra sözlerini izleyerek iki kaynağı bul.
- Belirsiz kavanozlarla ilgili açık işlemi belirle.

Dikkat: Tohum türlerini metinde verilmediği hâlde uydurmak.

2. Bir duyurunun bilgileri · 11 puan

Okul müzesi için getirilen aile fotoğrafları salı günü kütüphanede teslim alınacaktır. Fotoğraflar tarandıktan sonra aynı gün sahiplerine verilecektir. Fotoğrafın yılı biliniyorsa arkasına kurşun kalemle yazılması, bilinmiyorsa “Yıl bilinmiyor.” notu eklenmesi istenmektedir.

Fotoğraflar ne zaman ve nerede teslim alınacaktır? Yılı bilinmeyen fotoğraf için ne yapılması istenmektedir?

Örnek yanıt

Salı günü kütüphanede teslim alınacaktır. Yılı bilinmeyen fotoğrafa “Yıl bilinmiyor.” notu eklenmelidir.

- Teslim alma ile geri verme bilgisini birbirinden ayır.
- Yılın bilinmemesi koşulunda istenen notu bul.

Dikkat: Teslim yerini fotoğraf sahibinin evi sanmak veya yıl tahmini yapmak.

3. Bilgilendirici metnin odağı · 17 puan

Kentlerde sert zeminler yağmur suyunun toprağa ulaşmasını zorlaştırır. Geçirgen taşlar ise aralarındaki boşluklardan suyun toprağa sızmasına izin verir. Bu uygulama su birikmesini azaltmaya yardımcı olabilir. Ancak yüzeydeki boşluklar çamurla dolarsa sistemin etkisi azalır; bu nedenle düzenli bakım gerekir.

Bu metni temsil eden üç anahtar kelime veya kelime grubu belirleyiniz. Bunlardan ikisinin metnin açıklama düzenindeki yerini birer cümleyle açıklayınız.

Örnek yanıt

Geçirgen zemin, yağmur suyu ve bakım anahtar kelimelerdir. Yağmur suyunun toprağa ulaşamaması sorunu başlatır; geçirgen zemin bu soruna çözüm olarak açıklanır. Bakım da çözümün çalışması için gereken koşuldur.

- Metnin neyi sorun, neyi çözüm olarak anlattığını bul.
- Temel kavramları genel sıfatlardan ayır.

Dikkat: Yalnız kent, taş, çamur gibi ayrıntıları gerekçesiz sıralamak.

4. Yükün anlamı · 8 puan

Atölyede herkes aynı anda bütün işleri yapmaya çalışınca hazırlık uzadı. Görevleri paylaştıran Selim, “Böylece omzumuzdaki yük hafifledi.” dedi. Arkadaşları kısa sürede masaları düzenledi.

“Omzumuzdaki yük hafifledi” sözünü metindeki anlamıyla açıklayınız. Aynı düşünceyi bu sözdeki mecazı kullanmadan bir cümleyle anlatınız.

Örnek yanıt

Söz, yapılacak işlerin ve sorumluluğun paylaşılınca kolaylaştığını anlatır. “Görevleri paylaşınca işlerimiz kolaylaştı.” denebilir.

- Omuzda taşınan gerçek bir nesne bulunup bulunmadığını kontrol et.
- İş bölümü ile kolaylaşma ilişkisini doğrudan anlat.

Dikkat: Masa taşınırken ağır bir eşyanın azaldığını düşünmek.

5. Bir öneri yazısını planlama · 24 puan

Sınıfınızda ders aralarında ortak kitaplık çok dağınık kalmaktadır. Sınıf temsilcisine kısa bir öneri yazısı yazacaksınız.

Önce yazınızın amacını ve okuyucusunu belirtiniz. “Sorun–öneri–beklenen sonuç” sırasına göre üç maddelik plan yapınız. Sonra planınızdaki öneri bölümünü 2–3 cümleyle yazınız.

Örnek yanıt

Amaç: kitaplığın düzenli kullanılmasını sağlamak. Okuyucu: sınıf temsilcisi. Plan: kitaplar yanlış raflara bırakılıyor; raf etiketleri hazırlansın ve dönüşte doğru rafa bırakma kuralı açıklansın; aranan kitap daha kolay bulunsun. Öneri bölümü: Raflara kitap türlerini gösteren küçük etiketler yapıştıralım. Kitabı alan herkesin işini bitirince aynı rafa bırakmasını isteyelim.

- Okurun hangi kararı vermesini istediğini belirle.
- Sorunla ilişkili, sınıfta uygulanabilir çözümü seç ve yaz.

Dikkat: Sonucu çözüm gibi yazmak veya plan olmadan yalnız slogan üretmek.

6. Duyuruyu yazım açısından düzelt · 29 puan

ayşe de bursadan gelecek mi
kitapları masada bıraktım çünkü kütüphane kapalıydı

Metni yazım ve noktalama kurallarına uygun biçimde yeniden yazınız. Bağlaç olan de/da ile bulunma ekinin farklı yazımlarına dikkat ediniz.

Örnek yanıt

Ayşe de Bursa’dan gelecek mi?
Kitapları masada bıraktım çünkü kütüphane kapalıydı.

- Özel adlara ve cümle başlangıçlarına bak.
- Bağlaç ile bulunma ekini anlamına göre ayır; cümle türüne uygun son işaretini seç.

Dikkat: Masada sözcüğünü ayırmak veya çünküden sonra gereksiz virgül koymak.